

Výstava *Smysl pro umění* představuje ikony české kultury oceněné Českou akademií věd a umění

Salmovský palác: 23. října 2015 – 10. ledna 2016
Press preview: 22. října od 11 hodin

Česká akademie věd a umění sdružovala od svého založení v roce 1890 až do roku 1952 také výtvarné umělce, literáty a hudebníky. Jejich zástupci oceňovali každoroční premií nejvýznamnější umělecké výkony tehdejší doby. Výstava *Smysl pro umění* poprvé představuje umělecká díla, jejichž prestiž akademické ceny podpořily a názorně tak předvede proměnu, jíž česká kultura procházela. Mezi oceněné výtvarníky patřili Vojtěch Hynais, Mikoláš Aleš, Hanuš Schwaiger, Beneš Knüpfer, Josef Václav Myslbek, František Kupka, Vojtěch Preissig, Josef Lada, architektky Kamil Hilbert, Josef Havlíček, Karel Honzík nebo Josef Gočár. Výstava *Smysl pro umění. Ceny České akademie věd a umění 1891–1952*, kterou připravila Národní galerie v Praze ve spolupráci s Akademií věd ČR, tak představuje bohatý průřez tvorbou ikonických jmen české kultury.

„Podpora současného umění se dnes odehrává spíše formou cen a stipendií pro začínající a mladé umělce. Ceny udělované v letech 1891–1951 Českou akademií věd a umění znamenaly něco jiného. Přicházely jako vyjádření společenského uznání umělcům známým a zavedeným, zpočátku za dílo vzniklé v posledním roce a později stále častěji jako uznání za dosavadní nebo celoživotní dílo. Nositeli těchto cen se mohli stát pouze členové IV. třídy České akademie, nebo tvůrci, které tito členové navrhli,“ přibližuje historii cen autorka výstavy Taťána Petrasová z Akademie věd České republiky.

Otcem myšlenky založení České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, později jen České akademie věd a umění (ČAVU), se stal architekt, poslanec a mecenáš Josef Hlávka (1831–1908). Jeho finanční vklad, diplomatické schopnosti i osobní nasazení přinesly po dvou desetiletích práce výsledky. Slavnostní zahájení činnosti České akademie proběhlo v den otevření nové budovy Národního muzea na Václavském náměstí v Praze – 18. května 1891, kde našla akademie na dlouhá léta své sídlo. Josef Hlávka byl v tajné volbě provedené v červenci 1890 zvolen prvním předsedou této instituce a současně se stal i předsedou IV., umělecké třídy akademie. První tři třídy se věnovaly vědám – filozoficko-právním, matematicko-přírodovědným a jazykovědně-literárním. Čtvrtou třídu tvořily tři odbory: literární, hudební a pro výtvarné umění. Právě ty od svého založení v roce 1890 až do roku 1952 oceňovaly každoroční premií nejvýznamnější umělecké výkony.

Výstava *Smysl pro umění* se zaměřuje především na výtvarná díla, ale pro naznačení dobového uměleckého kontextu připomíná výběrem také oceněná díla hudební a literární: nahrávky vítězných skladeb Antonína Dvořáka, Josefa Bohuslava Foerster, Leoše Janáčka i texty básnické, prozaické a dramatické jako Horův Jan Houslista, Jiráskův F.L. Věk, Havlíčkův Neviditelný nebo Vrchlického Hyppodamie, základní kameny české kultury. Zároveň představuje také filmové a zvukové dokumenty, které Česká akademie pro uchování kulturní paměti pořídila. Diváci výstavy si mohou poslechnout záznamy hlasů Jiřího Karáska ze Lvovic, Růženy Jesenské, Viktora Dyka nebo Jaroslava Hilberta, pořízené

akademií v roce 1929 nebo shlédnout unikátní filmové záběry členů Akademie – hudebního skladatel Josefa Bohuslava Foerster a Vítězslava Nováka, spisovatelů F. X. Svobody, F. S. Procházky, Rudolfa Medka, Boženy Víkové-Kunětické a Gabriely Preissové, natočené pro Českou Akademii věd a umění na počátku 30. let 20. století.

Zánik cen a podpor České akademie věd a umění v roce 1952 souvisel s reorganizací akademie za předsednictví historika, muzikologa a politika Zdeňka Nejedlého (1878–1962). O její koncepci napsal ve studii Vybudujeme Československou akademii věd (1952). Zrušení IV. třídy bylo logickým důsledkem komunistické politiky Československa i představ Zdeňka Nejedlého, které se formovaly na základě jeho předválečných názorů o principu lidovosti.

Výstava o podpoře oficiálního současného umění Českou akademii věd a umění je do určité míry protějškem výstavy Cesty mohou být rozličné v Galerii NTK, o podpoře neoficiálních výtvarníků v Československé akademii věd. Obě akce jsou součástí cyklu výstav Umění (a) vědy, jimiž si Akademie věd české republiky připomíná 125. výročí založení.

Smysl pro umění

Ceny České akademie věd a umění 1891–1952

Termín: 23. 10. 2015 – 10. 1. 2016

Místo konání: Salmovský palác

Autorka výstavy: Taťána Petrasová, Ústav dějin umění AV ČR,

Kurátorka výstavy: Veronika Hulíková, Národní galerie v Praze

Výstavu připravila Národní galerie v Praze ve spolupráci s Akademií věd ČR. Záštitu převzala primátorka hlavního města Prahy Adriana Krnáčová.

Generálním partnerem akcí ke 125. výročí Akademie věd je skupina PPF.

www.umenivedy.cz

Generální partner
125 let Akademie věd

Akademie věd
České republiky

MINISTERSTVO
KULTURY

Doprovodné programy

Komentované prohlídky

Neděle 22. 11. 15.00 – Smysl pro umění (výtvarné umění oceňované Českou akademií věd a umění) s Veronikou Hulíkovou, kurátorkou výstavy

Sobota 26. 12. 15.00 – Co je akademické, salonní a moderní? (křižovatky umění na přelomu 19. a 20. století) s Monikou Sybolovou, kurátorkou pro vzdělávání

Neděle 10. 1. 15.00 – Smysl pro umění (Ceny České akademie věd a umění 1891–1952) s Taťánou Petrasovou, autorkou výstavy

Cena: 80 Kč, snižena 50 Kč (včetně vstupného) / Doba trvání: 60 min.

Středa 4. 11. 18.00 – Večerní komentovaná prohlídka – (S)mysl pro umění (umění oceňované Českou akademií věd a umění) s Hanou Rosenkrancovou a Monikou Sybolovou, kurátorkami pro vzdělávání

Cena: 200 Kč (včetně vstupného) / Doba trvání: 90 min.

Přednášky a diskuse o umění s osobnostmi Akademie věd ČR

Čtvrtek 5. 11. 16.00 – Výroční ceny udělené hudebním odborem s Jarmilou Procházkovou

Neděle 3. 1. 15.00 – Literatura očima České akademie věd a umění (vztah textu a obrazu) s Kateřinou Pioreckou

Cena: 80 Kč, snižena 50 Kč (včetně vstupného) / Doba trvání: 60–90 min.

Komentovaná prohlídka tlumočená do českého znakového jazyka

Úterý 27. 10. 16.00 – Tlumočení do znakového jazyka zajišťuje Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, o. s.

Cena: zdarma k platné vstupence / Doba trvání: 45–60 min.

Otevřený ateliér pro děti a rodiče

Sobota 9. 1. – Té nejkrásnější... Jak se pozná krása? A které vlastnosti k ní patří? Poďte s námi vstoupit do světa řeckých bohyň a vytvořte medaili té nejkrásnější

Ateliér vedou: Veronika Výprachtická a Barbora Šupová

Cena: 80 Kč / 1 osoba od 4 let / Doba trvání: v ateliéru kdykoli od 14.00 do 16.30

Informace a rezervace: Lektorské oddělení Národní galerie v Praze, e-mail: vzdelavani@ngprague.cz, tel.: 224 301 003

Tiskové materiály a obrazový doprovod

ftp://78.41.22.132/press

login: press

heslo: press*2015*

Upozornění

Poskytnutý fotomateriál, který přebíráte od zhotovitele: Národní galerie v Praze, Staroměstské náměstí 12, 110 15 Praha 1, užijete výhradně pro účely propagace Národní galerie v Praze a u uveřejněné reprodukce vždy uvedete Fotografie © 2015 Národní galerie v Praze. Současně se zavazujete, že neposkytnete tento fotografický materiál třetí straně, nebudete jej archivovat a plně se zavazujete k dodržování autorských práv.

Hlavní mediální partner

Česká televize

Mediální partneři

Český rozhlas, Hospodářské noviny, Aktuálně.cz, Prague Events Calendar, Anopress IT, The Museum Channel, Artmap

Kontakt

Národní galerie v Praze
Staroměstské náměstí 12, 110 15 Praha 1

[Web](#) | [Facebook](#) | [Twitter](#) |
[Instagram](#) | [YouTube](#)

Tereza Ježková

PR manager

+420 728 301 377

jezkova@ngprague.cz